

Strandreservaat ten noorden van Langevelderslag

Een Noordwijkse primeur

Hein Verkade & Jelle van Dijk

Het strand langs de Hollandse kust is vooral gedurende de twintigste eeuw vrijwel geruisloos omgevormd tot een 120 kilometer lang recreatiegebied. De recreatiedruk is niet overal gelijk. Met name op de stillere gedeelten zoals rond de provinciegrens tussen Noord- en Zuid-Holland vinden vogels nog een plek om te rusten. Dit komt in het artikel over 'Vogels op het Noordwijkse strand' duidelijk naar voren. Eind twintigste eeuw werd door Waterleidingbedrijf Amsterdam en Staatsbosbeheer Regio West een eerste aanzet gegeven om te komen tot een 'strand/zeereepreservaat' tussen de strandpalen 70 en 73 ten noorden van de Langevelderslag. Dit is ter hoogte van de provinciegrens. Dit reservaat *'wordt gekenmerkt door extensieve recreatie, in ieder geval gedurende een deel van het jaar, en door het achterwege laten van activiteiten die in strijd zijn met natuurlijke geomorfologische processen. Hierdoor kan duinvorming plaatsvinden en kunnen diverse plant- en diersoorten een plekje vinden. Bovendien kan de mens er genieten van echte rust en natuur. Eén van de doelstellingen is de verbreding van kwaliteit van en diversiteit aan toeristisch-recreatieve mogelijkheden tussen Zandvoort en Noordwijk.'* (Projecthandvest). Deze ontwikkeling past goed in het rijksbeleid weergegeven in de 2e kustnota 'Kustbalans'(1995) en in het kader van het project 'Strategische visie Hollandse kust 2050'. Herstel van de verbinding tussen zee en duingebied sluit ook goed aan bij de recente Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie over geïntegreerd kustbeheer (projecthandvest Strand/Zeeereepreservaat tussen Zandvoort en Noordwijk).

Toegenomen rust in het reservaatgedeelte van het strand zal een gunstige invloed hebben op de aantallen rustende en foeragerende vogels. Een aantal soorten heeft al een uitgesproken voorkeur voor het relatief rustige strandgedeelte ten noorden van de Langevelderslag. Uit tabel 4 in 'Vogels op het Noordwijkse strand' blijkt dat dit met name geldt voor karakteristieke soorten die op het strand voedsel zoeken zoals Drieteenstrandloper, Steenloper en allerlei soorten meeuwen. Maar ook soorten die willen uitrusten na lange foerageervluchten boven zee zoals Visdief en

Grote Sterns worden vooral hier aangetroffen. Daarnaast zullen vele nu zeldzaam voorkomende vogelsoorten profiteren van de toegenomen rust zoals Bontbekplevier, Zilverplevier, Sneeuwgorst en diverse andere steltlopers en meeuwen.

De Bontbekplevier en de Scholekster hebben tot eind jaren vijftig juist ten noorden van de Langevelderslag nog op het strand gebroed. Wellicht schept een nieuw strandreservaat mogelijkheden tot terugkeer van beide soorten als broedvogel.

Inmiddels heeft de gemeenteraad van Noordwijk het natuurbeleidsplan 'Natuurlijk Noordwijk' aangenomen. Hierin staat geschreven: *'Een strandreservaat voegt een belangrijk element toe aan het Noordwijkse strand, namelijk een bijzonder natuurgebied. Zowel bij hoog als laag water kunnen meeuwen, sterns en strandlopers hier foerageren en rusten. Ook ontstaat zo de mogelijkheid voor zeehonden om op een zandbank te rusten, iets wat tussen Hoek van Holland en Den Helder nergens mogelijk is'* (Gemeente Noordwijk 2006).

Dit eerste strandreservaat langs de Hollandse Kust moet door alle partijen die hierin zullen samenwerken als een uitdaging met veel mogelijkheden worden gezien. Voor de gemeente Noordwijk zal de realisatie van dit reservaat een passende invulling zijn van de toegekende kwalificatie Quality Coast. Dit geldt trouwens ook voor de gemeente Zandvoort die deze kwalificatie reeds eerder toegekend kreeg. Door een goede uitvoering en promotie zal het gunstig uitpakken voor zowel vogels, zeehonden als (verblijfs)toeristen.

Hoewel nog nergens langs de Hollandse kust een strandreservaat is gerealiseerd, is dit op diverse plaatsen in het buitenland al wel het geval. Een paar voorbeelden.

Bij Behrendorf in Holstein langs de Oostzee (Kieler Bucht) wordt door middel van borden aan de strandwandelaar gevraagd niet verder over het strand te lopen vanwege broedende en rustende vogels (plevieren, zaagbekken) en bijzondere plantengroei. Ter plekke voert een houten trap naar boven waar het pad zich door de zeereep via een houten vlonderpad twee kilometer voortzet. Op enkele punten krijgt de wandelaar via verhoogde uitkijkpunten zicht op het strand. Na twee km voert een trap de wandelaar weer terug naar het zandstrand.

Bij Tarifa aan de Straat van Gibraltar ligt het bekendste surfstrand van Spanje omdat het hier

vrijwel altijd hard waait. Toch is hier ondanks de vele campings in de omgeving en de intensieve strandrecreatie een reservaat gerealiseerd. Het strand is hier enkele honderden meters breed en achter de eerste strandrichel liggen kleine brakwater lagunes waarin beekjes uit het achterland uitkomen. Bij stormvloed slaat het water over de strandrichel en komt alles tijdelijk onder water. Het reservaat bestaat hier uit de strook met lagunes, waar vele honderden meeuwen, sterns en steltlopers komen rusten en foerageren. De strook strand langs de waterkant is vrij te betreden, maar de strook met lagunes is alleen toegankelijk via een pad van enkele kilometers lengte dat over houten vloeders loopt. Van deze voorziening maken veel mensen gebruik

omdat het lopen er naast niet prettig is vanwege modder en mul zand.

Uit bovenstaande voorbeelden blijkt dat een strandreservaat te realiseren is met eenvoudige middelen zonder ingrijpende veranderingen in de aangrenzende duinstrook.

Literatuur:

-Gemeente Noordwijk, “*Natuurlijk Noordwijk*” *Natuurbeleidsplan Noordwijk*. Mei 2006. Noordwijk.

-*Projecthandvest strand/zeereepreservaat tussen Zandvoort en Noordwijk*. april 2007

REM-eiland

Ab Steenvoorden

Vanaf 23 september 2006 is het niet meer mogelijk om vanaf de Noordwijkse kust het REM-eiland te zien. Het REM-eiland was een kunstmatig platform, 18 meter boven het zeeoppervlak en op precies negen kilometer buiten de kust van Noordwijk. In 1964 werd dit platform hier geplaatst door de Reclame Exploitatie Maatschappij (voor 9 miljoen gulden!!) met als doel om vanaf deze plaats, net buiten de territoriale

uitzending startte op 15 augustus 1964 (na een proefuitzending op 12 augustus) en op 17 december 1964 werd alles al weer stil gelegd door de Nederlandse overheid. Het eiland is toen later overgenomen door de overheid en vanaf 1974 is Rijkswaterstaat het gaan gebruiken als meetpost (Meetpost Noordwijk). Hier werden verschillende zaken bijgehouden zoals bijvoorbeeld golfhoogte, watertemperatuur en zoutgehalte van het water.

In de zomer van 2002 werd de post ontmanteld en kwam het platform te koop te staan. Er werden geen kopers gevonden en omdat men aannam dat het eiland in slechte staat verkeerde werd het in september 2006 verwijderd. Achteraf bleek het eiland lang niet zo slecht te zijn als men veronderstelde.

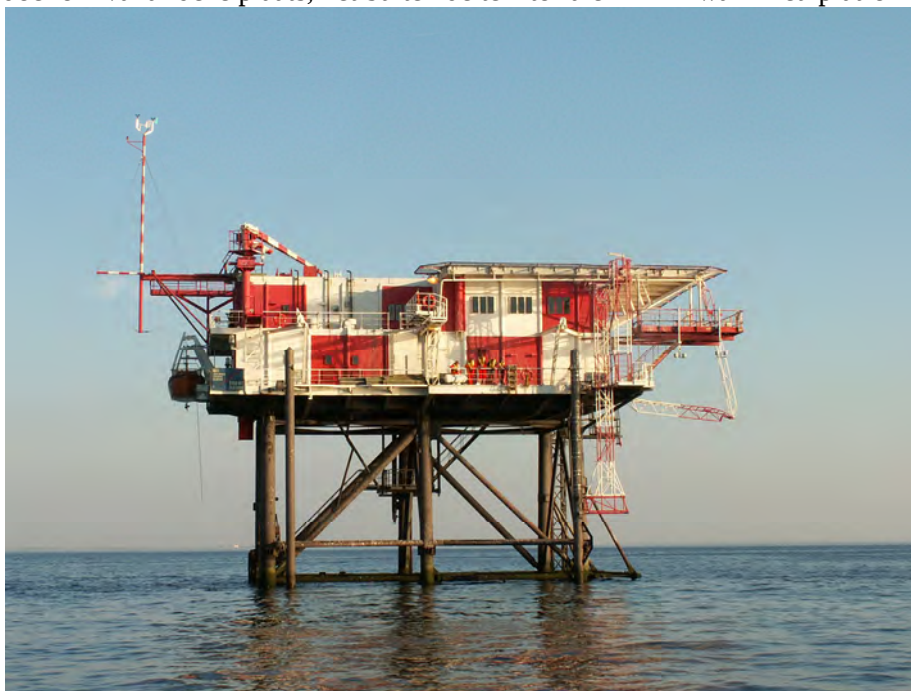

foto: Ab Steenvoorden

wateren, commerciële radio- en televisie uitzendingen (het begin van de TROS) te gaan verzorgen. Het heeft niet lang geduurd. De eerste

Waarom in deze Strandloper een stukje over het REM-eiland? Zo'n kunstmatig eiland in zee heeft toch weinig of niets met de natuur in en om Noordwijk te maken? Eigenlijk niet nee, maar het was soms wel een erg handig hulpmiddel.

Tot vorig jaar werd het REM-eiland als baken in zee gebruikt tijdens de zeetrek

tellingen vanaf de vaste wal. Je had dan een vast punt op de horizon en zo kon je redelijk gemakkelijk iedere aanwezige teller een langs vliegende vogel aanwijzen. De kreet “links van de REM naar noord” of “rechts van de REM naar